

Phố Mưa

Sài Gòn Cô Nường

Trời Sài Gòn đang nắng đổ lửa, nóng tươm dầu, chảy mỡ nhưng xe cộ vẫn tấp nập ngược xuôi như đèn cù. Trước kia chỉ xe máy đã đủ kẹt xe, huống hồ nay lại thêm ô tô nên đường xá ngày càng nghẹt cứng. Năm 2018, SG có hơn 7,8 triệu xe máy và hơn 750 ngàn xe ô tô. Xe của dân nội tỉnh, ngoại tỉnh. Hiếm thấy xe đời cũ mà toàn xe đời mới, nào là Future, Wave, Lead, SH, Vision... Rồi xe ô tô nhà, xe buýt, xe bán tải, xe taxi... Chưa kể một số xe ô tô nhà chạy theo kiểu grab car.

Xe ba gác bán dạo không được đẩy trên những con đường chính gần trung tâm thành phố, nhưng ở các đường ngang thì vô số, mùa nào thức nấy, chỉ cần bắc ghế ngồi trước cửa là có thể thưởng thức các mùa lần lượt trôi qua. Giờ này đang là mùa

na, cam, nhãn, thanh long... rồi thêm hồng từ Bắc đi xe lửa vào Nam, cả xe bán cả rem cây, xe rau củ bán bắp cải, cà rốt, bó xôi... xe nghèo sò ốc hên...

Ông đi qua, bà đi lại, lúc nào đường phố cũng đông nghẹt. Chị bán gánh bột lọc ghé vào hàng hiên nghỉ chân, tán gẫu với anh thợ sửa đồng hồ. Cuộc sống hối hả nuốt chửng cứ như chậm lại một chút thì không còn kịp sống nữa. Xe gắn máy phóng ào ào, chỉ có giới sửa xe là thêm công, thêm việc, nên con đường dài chưa tới ba trăm mét mà có đến hai tiệm sửa xe, ba điểm sửa xe lề đường và một chỗ rửa xe. Trời bỗng râm, nắng nhạt hẳn đi vàng hoe hoe. Kinh nghiệm của dân địa phương là cứ nhìn bên bờ sông, mây đen kịt phía ấy là thế nào cũng mưa, Siêu đẳng nhất là dân cá độ mưa, chỉ cần đứng thông dong giữa cầu, ngược mặt lên ngắm trời, nghe gió, tuy không hô phong hoán vũ được như các đạo sĩ, phù thủy trong... truyện đời xưa, nhưng cũng có thể “dự đoán thời tiết” được trời sẽ mưa hay không, mưa nhiều hay ít, mưa bao nhiêu mi-li-mét chính xác vô vùng, khỏi phải tốn cơm áo của gia đình, mài quần trên ghế đại học bốn năm tu luyện với gió tín phong, mây tích, mây ti... khỏi xài dụng cụ quan trắc cho cho hao ngân sách lại thêm phần rắc rối, dụng cụ duy nhất cần thiết chỉ là một cái cống hay cái ly hứng nước dưới mái nhà là quá đủ. Dân cá độ bị khép vô tội cờ bạc, bị hốt hoảng chứ không thôi phải mời hết bọn họ vào làm việc cho sở Khí tượng thủy văn mới đúng.

Trời tối xầm lại, mây đen vần vũ, gió thổi mạnh từng cơn làm lá điệp tây rào rào rụng xuống như mưa, gió lùa vào lao xao, ngã nghiêng trong tàng nhạc ngựa. Bã đậu là cây mau lớn, tàn rộng, chóng xum xuê, nên mấy năm trước được ưa chuộng, trồng tràn lan khắp nơi, có điều loại cây này quá dòn, sau mỗi cơn giông, cành gãy la liệt trên mặt đường, làm u đầu sứt trán khối người nên dần dần bị đốn hết, thay thế bằng cây bàng đến mùa lá rụng, lá bàng đổi sắc, có chiếc lá màu vàng chói lọi, chiếc đở rục lửa, bàng màu của thiên nhiên pha thật kỳ diệu, nhìn màu sắc của một chiếc lá bàng rơi mới thật hiểu nào là Ngô đồng nhất điệp lạc. Thiên hạ cộng tri thu... Xe cộ lao vun vút hồng vượt cơn mưa, hàng quán lề đường táo tác như bầy gà bị rượt. Tiệm bán đồ điện vội vàng kéo nguyên mấy cái giá chưng bóng đèn vào nhà tránh mưa. Bà bán bún riêu chồng mấy chiếc ghế đầu lên, kẹp cái bàn xếp lại, tong tã chạy tuốt tận đầu cát đồ, bàn vé số cũng mau lẹ thu dọn đợc hồ biển. Trong chốc lát, lề đường bộn bề tấp nập đã được dọn dẹp quang quẻ, gọn gàng, khách bộ hành rào bước tránh những hạt mưa bắt đầu lác đác.

Không mưa thì lúc nào lề đường cũng lồi thoi bện bện, mạnh ai nấy chiếm khoảnh đất từ trước nhà xuống ven đường làm lãnh thổ riêng của mình, thành thử vỉa hè như hàm răng khắp khềnh. Mỗi khúc vỉa hè tượng trưng cho bộ mặt của chủ nhà, phô bày trình độ thẩm mỹ và khả năng tài chánh, thôi thì đủ màu, đủ kiểu; cái cao, cái thấp, cái dốc, cái phẳng, cái lót gạch bông khía màu vàng, cái lát đá sỏi trắng, chỗ gạch ceramic xanh, chỗ khác lại xi măng lâu ngày vỡ loang lổ, bãi đậu xe và đủ thứ hàng quán đua nhau chiếm giữ lề đường, thành thử người đi bộ bị đẩy xuống xài chung lòng đường với xe cộ.

Nhà mặt phố còn “té” ra bạc nữa chứ chơi sao, ai muốn ngồi buôn bán trên lề đường phải trả tiền thuê chỗ, tiền điện cho chủ nhà sở hữu lề đường đó, không kể các thứ lệ phí khác,

cho nên bà cơm tấm chẳng những tận dụng toàn bộ vỉa hè cho khách ngồi ngồi xơi cơm thoải mái mà còn hạ cái bếp than yên vị xuống lòng đường, quạt sườn nướng xông khói bay mù mịt thơm lừng điếc mũi hàng xóm. Ông hàng phở cũng tỏ ra không thua kém, xe phở phải đẩy ra trước cửa và thực khách chen chúc bên ngoài chứ nhất định không chịu vào trong nhà dù rộng rãi, sạch sẽ hơn. Lề đường trắng thanh gió mát, ăn xong còn ngồi rung đùi, xỉa răng cạo, ngắm phong cảnh đường phố chắc chắn phải vui mắt vui tai rõ ràng.

Hạt mưa xiên xiên theo chiều gió bắt đầu quất mạnh, trời càng lúc càng tối sầm, mưa mỗi lúc càng to càng nặng hạt, mưa rào rào rồi sầm sập, sầm nổ ì ầm, thỉnh thoảng ánh chớp lòa lên soi rõ con đường giờ đã vắng ngắt, một hai chiếc xe gắn máy hay xe hơi lao quan làm nước bắn tung tóe. Thật lạ lùng, mấy cây sào bán áo mưa từ đâu mọc ra nhanh chóng quá vậy, cắm chốt xĩa ra lòng đường, áo mưa treo đầy sặc sỡ đủ màu trong màn mưa trắng xóa. Quán nhậu kéo mái hiên di động ra hết cỡ. Bàn nhậu vẫn bình thản, vừa nhâm nhi trò chuyện vừa nghe mưa ào ào, giọt nước từ máng xối dột rơi xuống chiếc thau nhôm hứng dưới đất kêu tí tách. Một bài hát quen thuộc từ ngày xưa, cứ mỗi khi trời mưa lại vọng lên trong đầu: Hạt mưa trên poncho. Nhớ những đêm anh em vỗ tay reo cười. Điệu mưa nguồn, nằm trong poncho ngõ trên nệm gấm. Nào ai đang say sưa, hẹn nhau đi trong mưa, góp chiến công đem ghi khắc trong lời thề. Ngày trở về, niềm gian lao tan biến trong lời thề... Mưa, mưa mãi, thấm lòng người trai xa nhà. Hạt mưa vui như lời vỗ tay reo ca...

Vài người lỡ độ đường tấp vào hàng hiên ngắm trời đất. À quên, ngắm nước chứ, vì nước cuộn cuộn đã từ miệng cống ứ lên. Con đường bắt đầu ngập, đám choai choai kéo nhau ra giữa lộ đá banh, reo hò om xòm. Xe cộ đi từ đầu đường vào một trăm mét là tới chỗ ngập, lỡ trơn khó quay ta, thôi kệ cứ chạy ào qua, xui xẻo thì chịu chết máy. Con nít ở trần, vừa tắm mưa, vừa tắm "sông", í ới la hét đùa giỡn, mưa càng to, nước càng ngập cao, chơi càng hào hứng. Cuộc đời thiếu tiết mục đá banh trong mưa, tắm mưa ngoài đường thì quả thật đã mất đi một trong những niềm vui thú lớn của thời thơ ấu vậy.

Đâu có cần đi xa xôi mới hay cảnh ngập ra sao. Ở thành phố cũng biết thế nào là Thủy Tinh thị uy, mấy căn nhà nền thấp phải dùng bao tải chặn bực cửa ngăn rác trôi vào nhà, nhưng vậy hãy còn là hạnh phúc lắm đó, chứ ở khu vực thấp giữa đường thì chẳng lâu la gì, nhà đã biến thành cái ao. Từ lúc mưa bắt đầu nặng hạt là chủ nhà đã lo nhặt guốc dép, xách ngay cả thùng rác, khiêng xống chén... tìm chỗ cao tỵ nạn. Chứ để mưa to, nước dâng lên quá nhanh chạy đồ đạc không kịp, tới lúc đó cái giường gỗ kê trên mấy cục gạch trôi lênh bênh, đá mấy chếc ghé chổng kèn chặn lại không thì tử lạnh và xe gắn máy ngã nghiêng cũng muốn đổ ụp luôn. Khiêng hai cái bàn chồng lên nhau, trên bàn là bao gạo, trên bao gạo là sách báo, chai lọ... Con nít hí hửng ngồi trên bậc cầu thang dùng que khều rác, nòi niêu xoong chảo thót tự do ngao du đó đây, thật ra cũng có cái hay là vài ba món đồ tưởng lọt khe mắt tiêu, giờ lại thấy lênh đênh hiện ra. Cá mú thì không có vì chắc chẳng lọt qua được miệng cống, nên không thể thả vó buông câu được, nhưng dăm ba con lươn, con lịch thì sẵn sàng có mặt lượn chơi tung tăng trong nhà. Đằng ngoài xe bột chiên, khách ăn đã phải gác chân lên ghé, còn cô chủ thì quần xắn móng lợn, vẫn thản nhiên thoăn thoắt chiên xào nấu nướng như không hề có biến cố gì xảy ra chung quanh. Mọi sinh hoạt vẫn rộn ràng mặc cho "phố bống là giòng sông uốn quanh".

Thế nhưng cơn mưa tuy gấp gáp và ồn ào lại không kéo dài lâu. Mưa nhẹ hạt, sấm chớp im bật không còn ầm àoang nữa, trời dần dần quang đãng, trong trẻo, cây cối mới tắm gội hân hoan tươi tỉnh, mỗi cơn gió qua lại rũ nước rào rào xuống. Các cửa được mở hết để chủ nhà ngược nhìn ước lượng xem trời còn nặng bao nhiêu, ngó xuống đất coi ngập cỡ nào. Mưa lát phát rồi dừng hẳn. Tạnh rồi! Từ các con hẻm ngập nước, người này, người nọ lội ra lội vào lồm bồm, mái hiên di động được cuộn vào để hứng gió. Nước rút khỏi vỉa hè, ông thợ sửa xe nhanh nhẩu vác đồ nghề ra đường để đón chực lau bu-gi cho những chiếc xe bị ngập ống pô, những cây sào bán áo mưa biến mất tiêu cũng mau lẹ như lúc xuất hiện, bàn xổ số trương ngay tấm bảng

đen ghi kết quả "vé số chiều xổ", kịp tụ tập liền một đám đông bu lại dò số. Bà bún riêu lại cấp bàn ghé ra, bày biện hàng hoàng.

Nước trên lòng đường rút từ từ, dòng nước chảy xoắn hút vào miệng cống, con nít ngồi bên vệ đường thả thuyền giấy trôi băng băng, nhưng trong hẻm vẫn nghe tiếng nhà nào tát nước oam oap, mỗi lần ngập nước như vậy, tha hồ mỗi tay xách nước lau cọ ná thờ luôn vì bùn sinh và rác đọng trên sàn nhà và đồ đạc. Cứ mưa lớn là ngập chứ đâu phải đợi lâu lâu Thủy Tinh mới gây sự một lần. Bà chủ tiệm chạp phở méo mặt vì

quên khuấy bịch đường, muối dưới gầm nên giờ đành giờ cao mấy bao ướt mem lên ngần tò te nhìn. Sáng mai trời nắng, ai nấy tha hồ phơi phóng các thứ đầu rau rế rách. Xe cá viên chiên, bắp Mỹ luộc nóng, bò bía... lại lũ lượt diễn hành qua lại. Chị bán bánh chuối hạ thúng xuống, ngồi xỏm thụp ngay bậc hè đong đong gói gói, người trú mưa hàng hiên vội vã bước đi. Các khung cửa lại mở toang, xe cộ không biết từ hóc kẹt nào lại ùn ùn túa ra. Nắng ửng vàng trên mặt đường loang loáng nước, nhịp sống mau chóng trở lại bình thường như chưa từng bị ngắt quãng bởi cơn mưa. Thật đúng như Nguyên Sa đã tả trong hai câu thơ dễ thương:

*Em chợ đến, chợ đi, anh vẫn biết
Trời chợ mưa, chợ nắng, chẳng vì sao*

Sài Gòn Cô Nường